Rättsfallssamlingen

TRIBUNALENS DOM (femte avdelningen)

den 20 september 2019*

”Personalmål – Tjänstemän – Disciplinärt förfarande – Mobbning – Disciplinåtgärd – Nedflyttning i lönegrad och nollställning av befordringspoäng – Avslag på sökandens begäran om bistånd – Förfaranderegler för den administrativa utredningen – Kravet på opartiskhet – Rätten att yttra sig – Förfarandefel – Följder av förfarandefel”

I mål T-47/18,

UZ, tjänsteman vid Europaparlamentet, företrädd av advokaten J.-N. Louis,

sökande,

mot

Europaparlamentet, inledningsvis företrätt av V. Montebello-Demogeot och Í. Ní Riagáin Düro, därefter av Montebello-Demogeot och I. Lázaro Betancor, båda i egenskap av ombud,

svarande,

angående en talan enligt artikel 270 FEUF med yrkande dels om ogiltigförklaring av parlamentets beslut av den 27 februari 2017 om att ålägga sökanden en disciplinåtgärd i form av en nedflyttning från lönegrad AD 13, löneklass 3, till lönegrad AD 12, löneklass 3, med nollställning av de meritpoäng som sökanden förvärvat i lönegrad AD 13, dels om ogiltigförklaring av beslutet att avslå sökandens begäran om bistånd,

meddelar

TRIBUNALEN (femte avdelningen),

sammansatt av ordföranden D. Gratsias samt domarna I. Labucka och I. Ulloa Rubio (referent),

justitiesekreterare: handläggaren M. Marescaux,

efter den skriftliga delen av förfarandet och förhandlingen den 9 april 2019,

följande

* Rättegångsspråk: franska.

Dom

Bakgrund till tvisten

1 Sökanden, UZ, innehade en tjänst som enhetschef vid Europaparlamentet sedan den 1 januari 2009. Hennes senaste placering var i lönegrad AD 13, löneklass 3.

2 Den 24 januari 2014 skickade fjorton av femton medlemmar i hennes enhet (nedan kallade de klagande) en begäran om bistånd till parlamentets generalsekreterare, i enlighet med artikel 24 i tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska unionen (nedan kallade tjänsteföreskrifterna), där de hävdade att sökanden ägnade sig åt mobbning.

3 Till följd av denna begäran meddelade generaldirektören för generaldirektoratet för personal (nedan kallat GD PERS), genom skrivelse av den 17 februari 2014, de klagande att interimistiska åtgärder hade vidtagits. Det rörde sig bland annat om att anförtro ledningen för den berörda enheten till en annan person och att inleda en administrativ utredning.

4 Genom skrivelse av den 19 mars 2014 underrättade parlamentets generalsekreterare sökanden om att en administrativ utredning hade inletts.

5 Sökanden hördes den 20 november 2014 av generaldirektören för GD PERS.

6 Två utredare, varav den ena ersatte den andra på grund av dennes pensionering, upprättade två rapporter, daterade den 3 mars och den 17 november 2015. Sökanden yttrade sig över dessa rapporter till generaldirektören för GD PERS, den 17 juni respektive den 2 december 2015

7 Genom skrivelse av den 6 januari 2016 informerades sökanden av parlamentets generalsekreterare om att parlamentet hade vänt sig till disciplinnämnden på grund av att sökanden åsidosatt sina skyldigheter enligt tjänsteföreskrifterna.

8 Sökanden hördes av disciplinnämnden den 17 februari, den 9 mars, den 8 april och den 26 maj 2016.

9 Sökanden skickade en skrivelse till generaldirektören för GD PERS den 25 februari 2016, som svarade genom skrivelse av den 1 mars 2016.

10 Den 25 juli 2016 antog disciplinnämnden enhälligt sitt yttrande, vars slutsatser hade följande lydelse:

> ”28. Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår disciplinnämnden att [tillsättningsmyndigheten] ska bestraffa alla de fel som [UZ] begått med en övergripande påföljd som består i en nedflyttning med en lönegrad inom samma tjänstegrupp.
>
> 29. Disciplinnämnden anser, med hänsyn till de allvarliga brister som [UZ] uppvisat i sin personalledning och med hänsyn till institutionens omsorgsplikt gentemot [UZ] och andra personer som kan ha påverkats av hennes handlande, att [tillsättningsmyndigheten], inom ramen för de möjligheter denna tillerkänns i tjänsteföreskrifterna, allvarligt borde överväga att omplacera henne till en annan grundtjänst inom generalsekreteraritet, eller åtminstone, såsom hon själv begärt, till ett annat [generaldirektorat].”

11 Genom skrivelse av den 7 september 2016 delgav disciplinnämnden sökanden sitt yttrande.

12 Genom beslut av den 20 september 2016 bemyndigade parlamentets generalsekreterare generaldirektören för GD PERS att företräda generalsekreteraren vid förhöret med sökanden i enlighet med artikel 22 i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna och gav generaldirektören i uppdrag att meddela generalsekreteraren sökandens eventuella synpunkter på disciplinnämndens yttrande, vilket översänts den 7 september 2016.

13 Genom e-postmeddelande av den 4 oktober 2016 anmodade generaldirektören för GD PERS sökanden att den 20 oktober 2016 inställa sig till ett förhör i enlighet med artikel 22.1 i tjänsteföreskrifterna för att sökanden skulle kunna yttra sig över disciplinnämndens yttrande.

14 Sökanden mottog denna anmodan den 6 oktober 2016 och skickade, genom skrivelse av den 11 november 2016, sina synpunkter till generaldirektören för GD PERS.

15 Den 14 november 2016 yttrade sig sökanden hos generaldirektören för GD PERS. Under förhöret ingav sökanden ett memorandum och begärde att parlamentet skulle bistå henne med anledning av de hot som hon påstod att personal inom hennes enhet hade framfört mot henne.

16 Generaldirektören för GD PERS föreslog i skrivelse av den 30 november 2016 att sökanden tillfälligt skulle överföras till en annan enhet.

17 Genom e-postmeddelande av den 9 januari 2017 godtog sökanden denna förflyttning.

18 Den 27 februari 2017 beslutade parlamentets generalsekreterare att ålägga sökanden en disciplinåtgärd bestående i nedflyttning, inom samma tjänstegrupp, från lönegrad AD 13, löneklass 3, till lönegrad AD 12, löneklass 3, med nollställning av de meritpoäng som sökanden hade förvärvat i lönegrad AD 13 (nedan kallat beslutet om nedflyttning i lönegrad och om nollställning av meritpoängen).

19 Genom skrivelse av den 2 mars 2017 underrättade parlamentets generalsekreterare sökanden om beslutet om nedflyttning i lönegrad och om nollställning av meritpoängen och föreslog henne att hon skulle omplaceras till en tjänst som administratör inom en annan enhet.

20 Genom skrivelse av den 3 april 2017 tillställde sökanden parlamentets generalsekreterare sina synpunkter på förslaget att hon skulle omplaceras till en annan enhet.

21 Genom skrivelse av den 9 maj 2017 bekräftade parlamentets generalsekreterare att man mottagit sökandens synpunkter och meddelade henne beslutet att hon skulle omplaceras till en annan enhet som ”administrativ direktör”.

22 Genom skrivelse av den 6 juni 2017 ingav sökanden ett klagomål till tillsättningsmyndigheten mot beslutet om nedflyttning i lönegrad och om nollställning av meritpoängen.

23 Genom skrivelse av den 14 juni 2017 ingav sökanden ett klagomål till parlamentets generalsekreterare mot det tysta avslaget på hennes begäran om bistånd.

24 Genom skrivelse av den 20 juli 2017 avslog generaldirektören för GD PERS sökandens begäran om bistånd.

25 Genom skrivelse av den 6 oktober 2017 avslog parlamentets ordförande sökandens klagomål, såsom de framförts i skrivelserna av den 6 och den 14 juni 2017.

26 Genom skrivelse av den 17 november 2017 frågade sökanden parlamentets generalsekreterare om administrationen hade funnit någon ledig tjänst som motsvarade hennes utbildning, yrkeserfarenhet, färdigheter och önskemål.

27 Genom skrivelse av den 18 januari 2018 svarade parlamentets generalsekreterare att sökandens tjänsteplacering som ”administrativ direktör” vid en annan enhet skulle anses som bestående.

Förfarandet och parternas yrkanden

28 Sökanden har väckt förevarande talan genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 29 januari 2018. Genom skrivelse som inkom till tribunalens kansli samma dag, vilken kompletterades genom en skrivelse av den 5 februari 2018, inkom sökanden med en begäran om anonymisering, i enlighet med artikel 66 i tribunalens rättegångsregler, vilken tribunalen biföll genom beslut av den 4 april 2018. Parlamentet ingav sin svarsskrivelse den 23 april 2018.

29 Den 6 augusti 2018 ingav sökanden sin replik och den 4 oktober 2018 ingav parlamentet sin duplik.

30 Genom ett motiverat yttrande som inkom till tribunalens kansli den 18 oktober 2018 begärde sökanden att få yttra sig vid en muntlig förhandling i enlighet med artikel 106 i rättegångsreglerna.

31 Tribunalen (femte avdelningen) beslutade, på grundval av referentens rapport, att inleda den muntliga delen av förfarandet och uppmanade parterna, i enlighet med de bestämmelser om åtgärder för processledning som föreskrivs i artikel 91 i rättegångsreglerna, att besvara vissa frågor samt uppmanade parlamentet att inkomma med ett antal handlingar.

32 Den 18 mars 2019 besvarade sökanden och parlamentet frågorna och parlamentet inkom med de begärda handlingarna.

33 Parterna utvecklade sin talan och svarade på tribunalens frågor vid förhandlingen den 9 april 2019.

34 Som en ny åtgärd för processledning, som antogs vid förhandlingen, anmodade tribunalen parlamentet att skriftligen besvara andra frågor och att inkomma med andra handlingar. Parlamentet svarade på nämnda frågor och ingav nämnda handlingar den 16 april 2019, och sökanden inkom med sitt yttrande den 6 maj 2019.

35 Sökanden har yrkat att tribunalen ska

– ogiltigförklara beslutet om nedflyttning i lönegrad och om nollställning av meritpoängen,

– ogiltigförklara beslutet att avslå hennes begäran om bistånd, och

– förplikta parlamentet att ersätta rättegångskostnaderna.

36 Parlamentet har yrkat att tribunalen ska

– ogilla talan, och

– förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

Beslutet om nedflyttning i lönegrad och om nollställning av meritpoängen

37 Sökanden har åberopat två grunder till stöd för sin talan mot beslutet om nedflyttning i lönegrad och om nollställning av meritpoängen. I den första grunden görs gällande att den administrativa utredningen inte genomförts på ett korrekt sätt, medan det i den andra grunden görs gällande att disciplinnämndens arbete inte genomförts på ett korrekt sätt och att sökanden inte beretts tillfälle att yttra sig till den behöriga myndigheten när dessa utredningar avslutats.

Grunden att den administrativa utredningen inte genomförts på ett korrekt sätt

38 Det ska erinras om att det enligt unionsrätten krävs att administrativa förfaranden genomförs med iakttagande av de garantier som följer av principen om god förvaltningssed, vilken stadfästs i artikel 41 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Dessa garantier innebär bland annat att den behöriga institutionen är skyldig att omsorgsfullt och opartiskt pröva alla omständigheter som är relevanta i det aktuella fallet. Rätten för var och en att få sina angelägenheter behandlade opartiskt omfattar dels den subjektiva opartiskheten, det vill säga att ingen av de av institutionens ledamöter som handhar ärendet får ge uttryck för partiskhet eller personliga förutfattade meningar, dels den objektiva opartiskheten, det vill säga att institutionen ska erbjuda tillräckliga garantier för att i detta avseende utesluta varje form av legitima tvivel (se dom av den 11 juli 2013, Ziegler/kommissionen, C-439/11 P, EU:C:2013:513, punkt 155 och där angiven rättspraxis).

39 Det är mot bakgrund av dessa överväganden som tribunalen ska pröva sökandens argument avseende, för det första, att hon inte hörts av den behöriga myndigheten, för det andra, att flera utredare deltagit i det administrativa förfarandet, för det tredje, att utredarna inte var opartiska, för det fjärde, att de klagandes beteende inte beaktats och, för det femte, att vittnesmål som talar till hennes fördel inte beaktats.

40 När det gäller det första argumentet enligt vilket sökanden inte hörts av den behöriga tillsättningsmyndigheten, ska det påpekas att sökanden vid förhandlingen uppgett att hon inte vidhåller detta argument, vilket antecknats i förhandlingsprotokollet.

41 Vad gäller det andra argumentet avseende att flera utredare deltagit i den administrativa utredningen, framgår det av de förklaringar som parlamentet lämnat att denna administrativa utredning omfattade två delfrågor. Två utredare utnämndes vad avser delfrågan ”disciplinförfarandet”, vilket rörde att sökanden, förutom mobbningen, på flera punkter åsidosatt sina skyldigheter enligt tjänsteföreskrifterna. En tredje utredare utsågs vad avser delfrågan ”mobbning”.

42 Det ska erinras om att det förhör som, på tillsättningsmyndighetens begäran, ska genomföras under den administrativa utredningen är avsett att göra det möjligt för tillsättningsmyndigheten att undersöka om det finns anledning att vända sig till disciplinnämnden med stöd av artikel 12 i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna och, om så är fallet, upprätta en rapport i vilken det påtalade beteendet ska anges och, i förekommande fall, de omständigheter under vilka det förekom (se, analogt, dom av den 19 mars 1998, Tzoanos/kommissionen, T-74/96, EU:T:1998:58, punkt 340).

43 Den myndighet som är behörig att göra en administrativ utredning har, såsom framgår av rättspraxis, ett stort utrymme för skönsmässig bedömning vid genomförandet av utredningen (dom av den 11 juli 2013, Tzirani/kommissionen, F-46/11, EU:F:2013:115, punkt 124, och dom av den 18 september 2014, CV/EESK, F-54/13, EU:F:2014:216, punkt 43; se även, för ett liknande resonemang, dom av den 16 maj 2012, Skareby/kommissionen, F-42/10, EU:F:2012:64, punkt 38).

44 Sökanden har inte visat på vilket sätt det faktum att flera utredare deltagit i den administrativa utredningen skulle innebära en kränkning av hennes rättigheter. Det andra argumentet kan därför inte godtas.

45 Vad beträffar det tredje argumentet avseende bristande opartiskhet från utredarnas sida, har sökanden bland annat anfört att en av de två utredare som ansvarade för delfrågan ”disciplinförfarandet”, agerat som rådgivare åt en av de klagande, innan något som helst förfarande hade inletts mot sökanden. Enligt sökanden kan utredaren således därefter inte längre anses ha den oberoende ställning och den opartiskhet som krävs för att delta i den administrativa utredningen. Av detta följer att sökandens rätt till försvar har åsidosatts. Vidare har den utredare som ansvarade för delfrågan ”mobbning” lämnat felaktig information genom att, i samband med förhöret med en av de klagande, uppge till denne att utredaren just hade informerats om det aktuella ärendet, trots att utredaren rådfrågats alltsedan de klagande inkom med deras begäran om bistånd. Utredaren borde aldrig ha accepterat sitt uppdrag vad avser anklagelserna om mobbning, eftersom dennes åsikter nödvändigtvis påverkats av de vittnesmål som insamlats under utredningen enligt artikel 24 i tjänsteföreskrifterna.

46 Vad beträffar en av de två utredare som ansvarade för delfrågan ”disciplinförfarandet”, har parlamentet hävdat att generalsekreterarären redan hade påpekat för sökanden att syftet med mötet i fråga huvudsakligen avsåg en ansökan om föräldraledighet och att den tjänsteman vid GD PERS som sedermera utsågs till utredare ännu inte visste att denne skulle utses till utredare vid tidpunkten för detta möte med en av de klagande. Dessutom utlämnades inte heller någon information om förevarande mål. Vad beträffar den utredare som ansvarade för delfrågan ”mobbning”, har parlamentet vid förhandlingen förklarat att denne utredare var ordförande för den rådgivande kommittén om mobbning och förebyggande av mobbning på arbetsplatsen och att det var i denna egenskap som utredaren hade fått kännedom om förevarande mål, utan att man därav kan dra slutsatsen att det förelåg en intressekonflikt i detta avseende.

47 Vad gäller påståendet att en av utredarna i delfrågan ”disciplinförfarandet” inte var opartisk, framgår det av sökandens svar med anledning av åtgärden för processledning att en av de klagande, när denne hördes den 26 maj 2016, uppgett att denne klagande hade träffat utredaren vid en tidpunkt då den administrativa utredningen avseende sökanden ännu inte hade inletts. Enligt denne klagandes vittnesmål hade han begett sig till Luxemburg (Luxemburg) för att informera sig huruvida en utredning eventuellt hade inletts mot honom av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf), detta eftersom hans kolleger förklarat för honom att sökandens make, på sökandens initiativ, hade anmält denne klagande till detta organ angående påstådda oegentligheter i samband med denne klagandes föräldraledighet. Denna eventuella anmälan hade gjorts ”som en hämndaktion” ”för att den berörda kollegan [hade] saboterat hennes arbete”.

48 Parlamentet har inte förnekat att ett sådant möte ägde rum innan den administrativa utredningen inleddes och att en av de klagande och en framtida utredare deltog i detta möte. Parlamentet hävdar emellertid, för det första, att ingen information som rörde det i förevarande mål aktuella ärendet lämnats av utredaren under detta möte och, för det andra, att den aktuella tjänstemannen vid GD PERS inte kunde veta att han skulle komma att utnämnas till utredare.

49 När det gäller parlamentets första argument ska det påpekas att det, enligt vad som anges i det svar som parlamentet gav efter en åtgärd för processledning, inte föreligger någon dokumentation som rör innehållet i det samtalet som fördes mellan en av de klagande och tjänstemannen vid GD PERS.

50 Vad gäller parlamentets andra argument ska det påpekas att, såsom det har erinrats om ovan, den objektiva opartiskheten under alla omständigheter förutsätter att institutionen erbjuder tillräckliga garantier för att utesluta varje form av legitima tvivel (se punkt 38 ovan).

51 I förevarande fall framgår det av vittnesmål från en av de klagande (se punkt 47 ovan) att en tjänsteman vid GD PERS hade träffat denne klagande innan utredningen inleddes och att han vid detta möte hade berättat för denne tjänsteman, som därefter utseddes till utredare, att sökanden hade anmält honom till Olaf, genom sin make, ”som hämndaktion”, med avseende på de påstådda oegentligheterna.

52 Tribunalen konstaterar att ett sådant vittnesmål är ägnat att hos sökanden ge upphov till rimligt tvivel om utredarens opartiskhet, eftersom denne kan tänkas ha påverkats av beskrivningen av sökandens påstådda beteende, vilket under dessa omständigheter framstår som synnerligen ondskefullt.

53 Det ska dessutom påpekas att sökanden hade invänt mot denna brist på opartiskhet i den skrivelse hon ingav till parlamentet i samband med förhöret den 14 november 2016 (se punkt 15 ovan).

54 Det ska härvid påpekas att det inte finns någonting som tyder på att det skulle ha varit svårt för parlamentet att bland sina tjänstemän välja ut en person som inte hade föregående kännedom om de faktiska omständigheterna i det aktuella fallet och vars deltagande i utredningen således inte kan anses ägnat att inge sökanden legitima tvivel.

55 Tribunalen finner således att parlamentet inte borde ha utsett en utredare som hade träffat en av de klagande innan utredningen inleddes.

56 Detta konstaterande påverkas inte av parlamentets vid förhandlingen lämnade uppgift att Olaf inte hade inlett någon utredning i denna fråga.

57 Vad beträffar påståendet att utredaren för delfrågan ”mobbning” inte var opartisk, framgår det av de förklaringar som parlamentet lämnade vid förhandlingen att denne tjänsteman – innan han utnämndes till utredare för delfrågan ”mobbning” i den administrativa utredningen på grundval artikel 86.2 i tjänsteföreskrifterna – hade varit ordförande för den rådgivande kommittén om mobbning och förebyggande av mobbning på arbetsplatsen och att denna kommitté, till följd av de klagandes begäran om bistånd enligt artikel 24 i tjänsteföreskrifterna, hade föreslagit att en annan person skulle överta ledningen för den enhet som sökanden var chef för.

58 Med hänsyn till det yttrande som avgavs av den rådgivande kommittén om mobbning och förebyggande av mobbning på arbetsplatsen konstaterar tribunalen således att den aktuella tjänstemannen kunde antas haft en negativ uppfattning om sökanden redan vid den tidpunkt då han utnämndes till utredare för delfrågan ”mobbning”. Denna omständighet är även ägnad att påverka utredarnas objektiva opartiskhet.

59 Tribunalen finner således att parlamentets beslut att utse en tjänsteman vid GD PERS som utredare, trots att denne redan hade träffat en av de klagande, och parlamentets beslut att som andra utredare utse en tjänsteman som varit ordförande för den rådgivande kommittén om mobbning och förebyggande av mobbning på arbetsplatsen, trots att denna kommitté hade beslutat att sökanden skulle byta arbetsplats, innebär att parlamentet inte erbjudit tillräckliga garantier för att utesluta varje form av legitima tvivel, i den mening som avses i den rättspraxis som det erinras om ovan i punkt 38.

60 Det framgår emellertid av fast rättspraxis att för att ett fel i förfarandet ska kunna motivera en ogiltigförklaring av en rättsakt krävs det att förfarandet utan denna oegentlighet hade kunnat leda till ett annat resultat (se dom av den 14 februari 2017, Kerstens/kommissionen, T-270/16 P, ej publicerad, EU:T:2017:74, punkt 74 och där angiven rättspraxis).

61 Vid denna prövning är det enligt rättspraxis viktigt att samtliga omständigheter i fallet beaktas och, i synnerhet, vilket slags anmärkningar det är fråga om samt omfattningen av de förfarandemässiga oegentligheter som begåtts, i förhållande till de garantier som den anställde har kunnat åtnjuta (se dom av den 15 april 2015, Pipiliagkas/kommissionen, F-96/13, EU:F:2015:29, punkt 65 och där angiven rättspraxis).

62 Det disciplinära förfarande som fastställs i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna ska dock genomföras i två faser. Den första fasen består av en opartisk administrativ utredning (se punkt 38 ovan), som inleds genom ett beslut som fattas av tillsättningsmyndigheten, som följs av upprättandet av en utredningsrapport och avslutas efter det att den berörda personen har hörts om de faktiska omständigheter som lagts denne till last genom slutsatserna från denna rapport. Den andra fasen består av det disciplinära förfarandet i egentlig mening som inleds av tillsättningsmyndigheten på grundval av denna utredningsrapport och består antingen i att ett disciplinärt förfarande inleds utan samråd med disciplinnämnden eller i att ärendet hänskjuts till den nämnden, på grundval av en rapport som upprättats av tillsättningsmyndigheten med beaktande av slutsatserna från utredningen och de synpunkter som lämnats av den berörda personen med avseende på denna utredning.

63 Härav följer att det för att genomföra den administrativa utredningen krävs att tillsättningsmyndigheten utövar sitt utrymme för skönsmässig bedömning i fråga om vilka åtgärder som ska vidtas i denna utredning och att dessa åtgärder slutligen kan leda till att en disciplinåtgärd antas. Det är på grundval av denna utredning och utfrågningen av den anställde i fråga som tillsättningsmyndigheten för det första ska bedöma om det är nödvändigt att inleda ett disciplinärt förfarande, för det andra, om detta förfarande, i förekommande fall, ska bestå i att ärendet hänskjuts till disciplinnämnden och, för det tredje, när myndigheten inleder ett förfarande vid disciplinnämnden, bedöma de faktiska omständigheter som hänskjutits till nämnden.

64 Eftersom tillsättningsmyndighetens behörighet inte är villkorad, kan det inte uteslutas att denna administrativa utredning, om den hade genomförts med omsorg och opartiskhet, hade kunnat leda till en annan initial bedömning av de faktiska omständigheterna och således till andra följder (dom av den 14 februari 2017, Kerstens/kommissionen, T-270/16 P, ej publicerad, EU:T:2017:74, punkt 82).

65 Mot bakgrund av det ovan anförda, och utan att det är nödvändigt att pröva sökandens övriga argument, ska sökandens yrkande om ogiltigförklaring av beslutet om nedflyttning i lönegrad och om nollställning av meritpoängen bifallas.

66 Av skäl som har samband med en god rättskipning anser tribunalen emellertid att det är lämpligt att även pröva den andra grunden, i vilken det görs gällande att disciplinnämndens arbete inte genomförts på ett korrekt sätt och att sökanden inte beretts tillfälle att yttra sig till den behöriga myndigheten när disciplinnämndens arbete avslutats.

Huruvida disciplinnämndens arbete inte genomförts på ett korrekt sätt och sökanden inte beretts tillfälle att yttra sig till den behöriga myndigheten när disciplinnämndens arbete avslutats

67 Till stöd för den andra grunden har sökanden gjort gällande dels att disciplinnämndens arbete inte har genomförts på ett korrekt sätt, dels att hon inte beretts tillfälle att yttra sig till den behöriga myndigheten när disciplinnämndens arbete avslutats.

68 Vad, för det första, rör påståendet att disciplinnämndens arbete inte har genomförts på ett korrekt sätt har sökanden till stöd för detta påstående angett att parlamentet vid ett av disciplinnämndens sex möten företräddes av två ledamöter och att sökanden och hennes ombud vid mötets slut hade uppmanats att lämna lokalen efter förhöret, medan parlamentets två företrädare kvarstannade för att överlägga med disciplinnämndens ledamöter. Av detta följer att artikel 16.2 i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna har åsidosatts. Vad gäller de andra mötena har samtliga ledamöter av

disciplinnämnden inte deltagit i samtliga fem möten, men trots detta tilläts samtliga ledamöter delta i överläggningarna och i utformandet av disciplinnämndens yttrande. Detta innebär ett åsidosättande av rätten till försvar, eftersom parlamentet inte kan hävda att disciplinnämndens yttrande hade blivit detsamma om alla ledamöter i disciplinnämnden hade deltagit i samtliga möten.

69 Parlamentet har gjort gällande att det förhållandet att två av dess företrädare deltog i ett av disciplinnämndens möten förklaras av att, såsom har påpekats inom ramen för den första grunden (se punkt 41 ovan), den administrativa utredningen består av två delar, nämligen delfrågan ”disciplinförfarandet” och delfrågan ”mobbning”. De olika utredarnas medverkan i dessa två delar motiverar att dessa två tjänstemän närvarade vid disciplinnämndens möten. Vad gäller den omständigheten att samtliga ledamöter av disciplinnämnden inte deltog i samtliga möten, har parlamentet förklarat att disciplinnämnden var sammansatt av ordinarie ledamöter och suppleanter. Dessa kunde därför på ett giltigt sätt överlägga och anta disciplinnämndens yttrande i slutet av samråds- och utredningsförfarandet.

70 Vad avser omständigheten att parlamentet vid ett av disciplinnämndens sex möten företräddes av två ledamöter ska det understrykas att även om den myndighet som är ansvarig för en administrativ utredning förfogar över ett stort utrymme för skönsmässig bedömning vid genomförandet av utredningen (se punkt 42 ovan), är förfarandet vid disciplinnämnden strikt reglerat i bestämmelserna i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna.

71 I artikel 16.2 i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna anges härvid uttryckligen att den berörda institutionen vid disciplinnämnden företräds av en tjänsteman som har utsetts för detta uppdrag av tillsättningsmyndigheten och att denne har motsvarande rättigheter som den tjänsteman som är föremål för det disciplinära förfarandet.

72 I förevarande fall kunde parlamentet således inte med rätta företrädas av två tjänstemän vid ett av sina sex möten. Sökanden, vars intressen försvarades av en enda företrädare, befann sig således i en i princip ofördelaktig situation. Vidare borde parlamentets företrädare inte ha tillåtits att stanna kvar i möteslokalen för att överlägga med disciplinnämndens ledamöter, efter det att sökanden och hennes ombud hade anmodats att lämna denna lokal. Tribunalen konstaterar därför att det omtvistade förfarandet även på denna punkt är behäftat med ett förfarandefel.

73 Vad beträffar den omständigheten att samtliga ledamöter av disciplinnämnden inte deltog i samtliga möten, utan ibland ersattes av suppleanter, är det tillräckligt att påpeka att det i artikel 5 i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna föreskrivs att suppleanter ska utses.

74 Det ska i detta hänseende understrykas att det framgår av handlingarna i målet att disciplinnämndens sista överläggningar hölls på grundval av inspelningar och transkriberingar från samtliga vittnesförhör, det vill säga förhören med de fyra vittnen som de klagande hade åberopat och de fyra vittnen som sökanden hade åberopat.

75 Tribunalen avfärdar därför sökandens argument avseende att samtliga ledamöter av disciplinnämnden inte deltog i samtliga möten.

76 Vad för det andra gäller påståendet om att den behöriga myndigheten inte berett sökanden tillfälle att yttra sig efter disciplinnämndens yttrande, har sökanden bland annat gjort gällande att endast parlamentets generalsekreterare är behörig att höra en tjänsteman innan han beslutar om att en disciplinåtgärd ska vidtas gentemot denne tjänsteman. Sökanden har emellertid inte beretts tillfälle att yttra sig i detta avseende.

77 Parlamentet har gjort gällande att det i parlamentets presidiums beslut av den 13 januari 2014 föreskrivs att generalsekreteraren är den behöriga tillsättningsmyndigheten, i den mening som avses i artikel 22 i bilaga IX, vad gäller att höra tjänstemannen efter ett yttrande av disciplinnämnden, innan

denna myndighet antar en disciplinåtgärd, såsom en nedflyttning i lönegrad. Parlamentet har förklarat att det i förevarande fall var generaldirektören för GD PERS som hörde sökanden tillsammans med hennes advokat, och detta på grundval av generalsekreterarens delegation. Sökanden hade dessutom två månader på sig för att komplettera protokollet från detta förhör för att skriftligen ange sina eventuella synpunkter. Det ska slutligen påpekas att även om mötet hade ägt rum i närvaro av generalsekreteraren i stället för generaldirektören för GD PERS, så skulle den valda påföljden ha blivit densamma, eftersom generalsekreteraren hade tillgång till samtliga handlingar i ärendet, det vill säga slutsatserna från mötet med sökanden och med sökandens ombud samt deras synpunkter.

78 Det ska härvid påpekas att domstolen alltid framhävt vikten av rätten att yttra sig och dess omfattande räckvidd i unionens rättsordning genom att slå fast att denna rätt är tillämplig i alla förfaranden som kan leda till en rättsakt som går någon emot (se dom av den 22 november 2012, M., C-277/11, EU:C:2012:744, punkt 85 och där angiven rättspraxis).

79 Rätten att yttra sig innebär att var och en garanteras en möjlighet att på ett meningsfullt och effektivt sätt framföra sin ståndpunkt under det administrativa förfarandet och innan ett beslut fattas som kan påverka hans eller hennes intressen på ett ogynnsamt sätt (se dom av den 22 november 2012, M., C-277/11, EU:C:2012:744, punkt 87 och där angiven rättspraxis).

80 Rätten att yttra sig syftar särskilt till att säkerställa ett effektivt skydd för den berörda personen, så att den personen kan korrigera felaktigheter eller lägga fram uppgifter om sin personliga situation som ger stöd för att beslutet ska fattas eller att det inte ska fattas, eller för att det ska ges ett visst innehåll (dom av den 11 december 2014, Boudjlida, C-249/13, EU:C:2014:2431, punkt 37).

81 Denna rätt förutsätter även att administrationen tar vederbörlig hänsyn till den berörda personens yttranden genom att omsorgsfullt och opartiskt pröva samtliga relevanta omständigheter i det enskilda fallet (se dom av den 22 november 2012, M., C-277/11, EU:C:2012:744, punkt 88 och där angiven rättspraxis).

82 Vidare ska rätten att yttra sig göra det möjligt för administrationen att bereda ärendet så, att beslutet kan fattas med full kännedom om omständigheterna och motiveras så, att den berörda personen i förekommande fall kan tillvarata sin rätt att överklaga på ett giltigt sätt (se, analogt, dom av den 11 december 2014, Boudjlida, C-249/13, EU:C:2014:2431, punkt 59).

83 Slutligen måste ett påstående om åsidosättande av rätten att yttra sig prövas mot bakgrund av de rättsregler som reglerar det aktuella ämnesområdet (se dom av den 9 februari 2017, M., C-560/14, EU:C:2017:101, punkt 33 och där angiven rättspraxis).

84 I artikel 22.1 i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna föreskrivs att tillsättningsmyndigheten ska fatta sitt beslut, efter att ha hört den berörda tjänstemannen, inom två månader från mottagandet av disciplinnämndens yttrande.

85 Såsom parlamentet självt har medgett föreskrivs det i parlamentets presidiums beslut av den 13 januari 2014 att generalsekreteraren är den behöriga tillsättningsmyndigheten, i den mening som avses i artikel 22 i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna, vad gäller att höra tjänstemannen efter ett yttrande av disciplinnämnden, innan denna myndighet antar en disciplinåtgärd, såsom en nedflyttning i lönegrad (”Schema VI – Disciplinförfarandet” i nämnda beslut).

86 Domstolen har redan slagit fast att på grund av de allvarliga sanktioner som det förfarande som avses i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna kunde leda till, och med hänsyn till de formuleringar som där används, var den då gällande bestämmelsen, vilken motsvarar artikel 22 i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna, en strikt bestämmelse, varvid denna ska tolkas så, att tillsättningsmyndigheten var skyldig att själv höra tjänstemannen. Det är endast med iakttagande av denna princip och på de villkor som säkerställer skyddet av de berördas rättigheter som tillsättningsmyndigheten, av skäl som

hänför sig till tjänstegrenens goda funktion, kan ge en eller flera ledamöter i uppdrag att höra tjänstemannen (se dom av den 11 juli 1968, Van Eick/kommissionen, 35/67, EU:C:1968:39, s. 503 och s. 504).

87 Det framgår av denna rättspraxis att tillsättningsmyndigheten, i ett fall som det förevarande, endast kan anförtro uppdraget att höra den berörde till en eller flera av dess egna medlemmar, och detta enbart av skäl som hänför sig till tjänstegrenens goda funktion. Detta kan emellertid inte anses stämma in på förevarande fall, eftersom tillsättningsmyndigheten inte består av flera ledamöter.

88 Det ska under alla omständigheter påpekas att parlamentet aldrig har åberopat några skäl som rör tjänstegrenens goda funktion för att motivera den omständigheten att sökanden inte hördes av generalsekreteraren, utan av generaldirektören för GD PERS.

89 Det kan således konstateras att beslutet om nedflyttning i lönegrad och om nollställning av meritpoängen antogs utan att det villkor som anges i artikel 22.1 i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna hade iakttagits.

90 Detta konstaterande påverkas inte av de argument som parlamentet har anfört.

91 Parlamentet har i detta avseende, för det första, hävdat att unionsdomstolen i nyligen avkunnade domar har godtagit slutsatsen att rätten att yttra sig ska anses ha iakttagits under förutsättning att den berörda personen har getts tillfälle att muntligen eller skriftligen framföra sina synpunkter på ett beslut som går honom eller henne emot.

92 Det kan emellertid konstateras att ingen av de domar som parlamentet har hänvisat till i sina svar av den 16 april 2019 avser ett disciplinförfarande som regleras av bilaga IX till tjänsteföreskrifterna, vilket domstolen har understrukit är ett förfarande som kan leda till allvarliga sanktioner. Parlamentet kan följaktligen inte vinna framgång med förevarande argument.

93 Tribunalen finner under alla omständigheter att även om man skulle godta slutsatsen att sökandens rätt att yttra sig ska anses ha iakttagits redan om denne getts tillfälle att framföra sina synpunkter skriftligen, så framgår det av domen av den 11 juli 1968, Van Eick/kommissionen (35/67, EU:C:1968:39), att dessa borde ha framlagts direkt till tillsättningsmyndigheten, så att denna själv kunde ta ställning till sökandens påståenden innan den fattade ett beslut där sökandens synpunkter beaktats. Det är härvid inte tillräckligt att parlamentets generalsekreterare, innan han fattade sitt beslut, hade tillgång till protokollet från förhöret med sökanden eller hennes synpunkter på disciplinnämndens yttrande.

94 Parlamentet har, för det andra, även gjort gällande att ordalydelsen i den då gällande bestämmelsen, det vill säga artikel 7 tredje stycket i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna, krävde en striktare tolkning på grund av att det däri angavs att ”[tillsättningsmyndigheten] skall dessförinnan höra den berörda tjänstemannen”. Detta argument kan inte heller godtas, eftersom avfattningen av artikel 22.1 i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna inte ger någon möjlighet till en mindre restriktiv tolkning, detta eftersom denna bestämmelse innehåller formuleringen ”[e]fter att ha hört tjänstemannen skall tillsättningsmyndigheten fatta sitt beslut”.

95 Parlamentet har för det tredje anfört att tjänsteföreskrifterna, i den lydelse som var i kraft vid tiden för det mål som avgjordes genom domen av den 11 juli 1968, Van Eick/kommissionen (35/67, EU:C:1968:39), inte innehöll någon sådan bestämmelse som artikel 4 i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna, i vilken det uttryckligen föreskrivs att den berörda tjänstemannen skriftligen får yttra sig.

96 Enligt artikel 4 i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna kan den berörde tjänstemannen ges tillfälle att yttra sig skriftligen om han inte kan höras ”på objektiva grunder”. I förevarande fall har parlamentet inte anfört att det föreligger sådana objektiva grunder. Parlamentet kan följaktligen inte vinna framgång med förevarande argument.

97 Parlamentet har i sina svar av den 16 april 2019 åberopat domar genom vilka unionsdomstolen har godtagit att skriftliga yttranden inges. Det kan emellertid konstateras att inget av de mål som avgjordes genom dessa domar avsåg ett disciplinförfarande som regleras av bilaga IX till tjänsteföreskrifterna.

98 Parlamentet har, för det fjärde, påpekat att medan det mål som avgjordes genom domen av den 11 juli 1968, Van Eick/kommissionen (35/67, EU:C:1968:39), avsåg avsättning av en tjänsteman, är det i förevarande fall fråga om en mycket mindre allvarlig sanktion, eftersom det endast är fråga om en nedflyttning med en enda lönegrad, och med bibehållen löneklass 3. Tvärtemot vad sökanden har gjort gällande kan hon fortfarande bli befordrad till en chefstjänst.

99 Det ska i detta hänseende påpekas att det mål som avgjordes genom domen av den 11 juli 1968, Van Eick/kommissionen (35/67, EU:C:1968:39), inte begränsar sig till sanktionen avsättning från tjänsten, utan rent allmänt rör samtliga disciplinförfaranden, detta på grund av de allvarliga följder som ett sådant förfarande kan få för den berörde. Det kan emellertid inte bestridas att en nedflyttning från en chefstjänst i lönegrad AD 13 till en tjänst som handläggare i lönegrad AD 12 är en allvarlig disciplinåtgärd, eftersom den medför förlust av en chefstjänst. Det kan dessutom antas att möjligheterna att återfå en chefstjänst, efter förlusten av en sådan tjänst efter ett disciplinförfarande, är särskilt små. Parlamentet kan följaktligen inte heller vinna framgång med detta argument.

100 Slutligen och för det femte anser parlamentet att omständigheterna i det mål som gav upphov till domen av den 11 juli 1968, Van Eick/kommissionen (35/67, EU:C:1968:39), var annorlunda, eftersom det i det målet inte hade hållits någon förhandling före uppsägningen, medan sökanden i förevarande fall hörts på grundval av en delegering av behörighet från parlamentets generalsekreterare till generaldirektören för GD PERS, och haft tillfälle att framföra sina skriftliga synpunkter samt biträtts och företrätts av sin advokat.

101 Tribunalen konstaterar härvid att det argument som domstolen godtog i sin dom av den 11 juli 1968, Van Eick/kommissionen (35/67, EU:C:1968:39), grundade sig på den omständigheten att tillsättningsmyndighetens beslut att ge administrationens generaldirektör i uppdrag att höra den berörda personen stred mot bestämmelserna i tjänsteföreskrifterna som reglerar denna fråga. I detta avseende framgår det inte på något sätt av nämnda dom att domstolen beaktade den av parlamentet åberopade omständigheten. Parlamentet kan följaktligen inte vinna framgång med förevarande argument.

102 Av det ovan anförda följer att sökandens talan även ska bifallas på den grunden att hon inte beretts tillfälle att yttra sig till den behöriga myndigheten när disciplinnämndens arbete avslutats.

Beslutet att avslå sökandens begäran om bistånd

103 Sökanden har uppgett att hon, när hon den 14 november 2016 hördes av generaldirektören för GD PERS, formellt begärde bistånd från parlamentet med anledning av att de klagande hade riktat tydliga och allvarliga hot mot henne. Det har inte bestritts att generaldirektören för GD PERS vid två tillfällen samtalat med sökandens ombud på grund av de hot som framförts av vissa av de klagande mot sökanden. Det har inte heller bestritts att generaldirektören för GD PERS begärt av sökandens ombud att ombudet skulle tala med sökanden för att få henne att avstå från att delta i två offentliga evenemang där sökandens namn fanns med på programmet. Generaldirektören för GD PERS har i sin skrivelse av den 30 november 2016 – i vilken det föreslogs att sökanden, i hennes intresse och för att

skydda henne, skulle omplaceras – medgett att hoten var sådana att de krävde att skyddsåtgärder skulle vidtas till hennes förmån. Slutligen var tillsättningsmyndigheten skyldig att låta sökanden yttra sig, i enlighet med artikel 41 i stadgan om de grundläggande rättigheterna, innan den avslog hennes begäran om bistånd.

104 Parlamentet har anfört att det följer av rättspraxis att tillsättningsmyndigheten inte är skyldig att bistå en tjänsteman som, mot bakgrund av precisa och relevanta omständigheter, misstänks för att allvarligt ha åsidosatt sina skyldigheter i tjänsten och som av denna anledning kan tänkas bli föremål för disciplinåtgärder. I förevarande fall har tillsättningsmyndigheten med ansvar för bistånd enligt artikel 24 i tjänsteföreskrifterna vidtagit konkreta åtgärder i syfte att skydda sökanden i olika situationer, genom att rekommendera henne att undvika kontakt med kolleger och genom att tillfälligt omplacera henne till en annan enhet.

105 Sökanden har i sin replik tillagt att hon endast godtog denna tillfälliga omplacering på grund av att vissa av de klagande framfört hot mot henne. Den omständigheten att ett disciplinförfarande inletts kan inte i sig motivera att de klagande inte ska anses ha gjort sig skyldiga till klandervärda handlingar gentemot sökanden.

106 Det ska erinras om att när tillsättningsmyndigheten, enligt artikel 90.1 i tjänsteföreskrifterna, har att ta ställning till en begäran om bistånd, i den mening som avses i artikel 24 i tjänsteföreskrifterna, ska denna, enligt biståndsförpliktelsen, och om denna myndighet finner att det rör sig om en händelse som är oförenlig med tjänstens ordning och lugn, handla med den snabbhet och omsorg som i det enskilda fallet krävs för att de faktiska omständigheterna ska kunna fastställas och för att lämpliga åtgärder ska kunna vidtas på grundval av fakta. För detta ändamål räcker det att den tjänsteman som begär sin institutions skydd gör sannolikt att de angrepp denne säger sig ha utsatts för har ägt rum. Om han eller hon har gjort detta sannolikt, så ska den berörda institutionen i samarbete med honom eller henne vidta lämpliga åtgärder för att fastställa de faktiska omständigheter som ligger till grund för begäran om bistånd, exempelvis påbörja en administrativ utredning (dom av den 26 januari 1989, Koutchoumoff/kommissionen, 224/87, EU:C:1989:38, punkterna 15 och 16, dom av den 12 juli 2011, kommissionen/Q, T-80/09 P, EU:T:2011:347, punkt 84, och dom av den 24 april 2017, HF/parlamentet, T-570/16, EU:T:2017:283, punkt 46).

107 Administrationen kan emellertid inte vara skyldig att bistå en tjänsteman som, mot bakgrund av precisa och relevanta omständigheter, misstänks för att allvarligt ha åsidosatt sina skyldigheter i tjänsten och som av denna anledning kan tänkas bli föremål för disciplinåtgärder, och detta även om detta åsidosättande inträffat på grund av rättsstridiga ageranden från tredje mans sida (dom av den 23 november 2010, Wenig/kommissionen, F-75/09, EU:F:2010:150, punkt 49).

108 I förevarande fall meddelade generaldirektören för GD PERS, i sin skrivelse av den 20 juli 2017, sökanden att administrationen inte var skyldig att bistå en tjänsteman som misstänks för att allvarligt ha åsidosatt sina skyldigheter i tjänsten.

109 Det är i detta avseende tillräckligt att konstatera att vid den tidpunkt då sökanden framställde sin begäran om bistånd hade en administrativ utredning redan inletts mot henne, vilken rörde omständigheter som, om de befanns styrkta, kunde leda till disciplinåtgärder. Det framgår under alla omständigheter av handlingarna i målet att det under den ovannämnda utredningen framkommit exakta och relevanta uppgifter som gav parlamentet anledning att misstänka att sökanden allvarligt hade åsidosatt sina yrkesmässiga skyldigheter och att hon skulle kunna bli föremål för disciplinåtgärder.

110 Tribunalen finner således att parlamentet hade rätt att avslå sökandens begäran om bistånd utan att dessförinnan höra henne.

111 Yrkandet om ogiltigförklaring av beslutet att avslå sökandens begäran om bistånd ska således ogillas.

Rättegångskostnader

112 Enligt artikel 134.1 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Enligt artikel 134.3 i rättegångsreglerna ska vardera parten emellertid bära sina rättegångskostnader, om parterna ömsom tappar målet på en eller flera punkter.

113 I förevarande fall har yrkandet om ogiltigförklaring av beslutet om nedflyttning i lönegrad och om nollställning av meritpoängen bifallits och yrkandet om ogiltigförklaring av beslutet att avslå sökandens begäran om bistånd avslagits, varför sökanden och parlamentet ska bära sina respektive rättegångskostnader.

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (femte avdelningen),

följande:

1) Europaparlamentets beslut av den 27 februari 2017 om att ålägga UZ en disciplinåtgärd bestående i nedflyttning från lönegrad AD 13, löneklass 3, till lönegrad AD 12, löneklass 3, med nollställning av de meritpoäng som hon förvärvat i lönegrad AD 13, ogiltigförklaras.

2) Talan ogillas i övrigt.

3) UZ och parlamentet ska bära sina rättegångskostnader.

Gratsias Labucka Ulloa Rubio

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 20 september 2019.